

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego L. C.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 24
czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) L. C. (dalej: „Wnoszący protest”) wniósł „protest wyborczy”.

W treści pisma Wnoszący protest wskazał, że składa protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyły się 1 czerwca 2025 r., ze względu na rażące nieprawidłowości, które miały miejsce w toku głosowania oraz liczenia głosów i które w jego ocenie - mogły mieć istotny wpływ na wynik wyborów.

Wnoszący protest zwrócił uwagę na „doniesienia oraz zgłoszenia obywateli i obserwatorów wyborczych dotyczące rażących uchybień w pracy komisji

obwodowych w K., S., O. (woj. [...]), w M.". Wnoszący protest podniósł, że „zgodnie z publicznie dostępnymi informacjami:

- W wielu obwodach wyborczych w K. dochodziło do błędnego przypisywania głosów oddanych na kandydata Rafała Trzaskowskiego kandydatowi bezpartyjnemu panu Karolowi Nawrockiemu, co w sposób oczywisty zniekształcało rzeczywisty wynik głosowania.

- Zgłaszane przypadki nieprawidłowości dotyczyły zarówno fizycznego błędnego wpisu danych do protokołów, jak i błędów systemowych przy wprowadzeniu wyników systemu informatycznego Państwowej Komisji Wyborczej, co mogło prowadzić do sfałszowania wyniku w skali lokalnej, a potencjalnie także krajowej.

- Wskazane błędy według mojej wiedzy – w odpowiednim zakresie skorygowane w oficjalnych protokołach, a ich powtarzalność w wielu komisjach może świadczyć o systemowym charakterze nieprawidłowości, a nie o jednostkowych pomyłkach”

Z uwagi na powyższe Wnoszący protest wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów prezydenckich z dnia 01.06.2025 r. w całości oraz przeprowadzenie szczegółowej kontroli „protokołów” z komisji, w których stwierdzono błędne przypisywanie głosów ponowne przeliczenie głosów w tychże komisjach lub unieważnienie ich wyników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Ponadto, według art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Wszelkie inne zarzuty stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 11 czerwca 2015 r. III SW 60/15, z 31 lipca 2020 r. I NSW 2027/20, 31 lipca 2020 r. I NSW 2286/20).

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2023 r. I NSW 1093/23; z 14 grudnia 2023 r. I NSW 1222/23, z 14 grudnia 2023 r. I NSW 839/23; z 13 grudnia 2023 r. I NSW 799/23; por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 listopada 2023 r. I NSW 83/23; z 7 listopada 2023 r. I NSW 86/23; z 30 października 2019 r. I NSW 117/19 z 18 lipca 2019 r. I NSW 39/19). W przedmiocie protestu o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb. nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z: z 7 lutego 1990 r. III SW 93/90, 5 grudnia 2007 r. III SW 63/07 16 lipca 2014 r. III SW 35/14).

Sąd Najwyższy zauważa, że konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują

naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu Wnoszącego protest.

Na marginesie wskazać należy, że przyznane wyborcy prawo zgłoszenia protestu może się odnosić jedynie do tych elementów procedury wyborczej, które dotyczą samego wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Tak wyznaczone granice protestu wynikają wprost z faktycznych możliwości kontroli przez obywateli przebiegu wyboru Prezydenta oraz realizacji czynnego prawa wyborczego. Jego podstawy nie mogą być zatem interpretowane w taki sposób, aby zamiast konstytucyjnej gwarancji dotyczącej realizowania jednego z praw obywatelskich, protest stał się w praktyce uniwersalnym środkiem prawnym do weryfikacji wszelkich działań dotyczących wyborów, podejmowanych przez upoważnione do tego organy władzy publicznej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 lipca 2020 r. I NSW 4685/20).

Odnosząc powyższe do niniejszego protestu, Sąd Najwyższy stwierdza, że protest został sformułowany jedynie w oparciu o informacje funkcjonujące w przestrzeni publicznej, bez przedstawienia bądź wskazania dowodów na potwierdzenie podnoszonych naruszeń. Wnoszący protest powołał się jedynie na bliżej nieokreślone przypadki nieprawidłowości przy sporządzaniu protokołów głosowania.

Zarzuty podniesione przez Wnoszącego protest mają charakter abstrakcyjny, stanowią ogólne zarzuty co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego we wskazanych w proteście czterech miastach, nie mają natomiast żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest, a zatem wniesiony protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb.

Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie posiada kompetencji ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których Wnoszący protest opiera swoje zarzuty.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia, pozostawiając protest bez dalszego biegu.

[r.g.]

i